AFGHAN GERMAN ONLINE
http://www.afghan-german.com
http://www.afghan-german.de
افغان جرمن آنلاین
مسؤولیت محتوی، استعمال کلمات و جملات بدوش نویسندهٔ مطلب میباشد

پوهندوی آصف بهاند ۲۰۱۶/۰۸/۱۱

نه ایلیدونکې سونامي

یو میلیون نشه اي ماشومان

دویمه برخه

په نشه اي توکو باندې د یو میلیون افغان ماشومانو او کوچنیانو روږدېدل،
د زهرو هغه کرونده ده چې حاصل يې
د هر افغان پر دسترخوان باندې د خوراک له پاره چمتو کېدلای شي.

بي بي سي څو ورځې مخکې دا خبر خپور کړ چې د افغانستان درې نیم میلیونه وګړي په نشو روږدي دي:
«افغانستان کې تر یو میلیون ډېر ماشومان نشه کوي او پرې روږدي دي. دا خبره کابل کې له نشه يي توکو سره د مبارزې اداري کړې. دوی وايي ټول افغانستان کې ټول ټال درې میلیونه خلک په نشو اخته دي. نجما خلا کابل کې د روږدو کسانو تر ټولو لوی مرکز فینکس ته تللې. هلته له ماشومانو سره غږېدلې او د روږدي کېدو لاملونه يې ترې پوښتلي»
د بي بي سي والا مسؤلیت یوازې د خبر خپرول او بس، نور نو د «غم ده د لالي په سر، مسته دې تازه ګرځي» کیسه ده، خواره خواري د افغانانو او د افغانستان ده چې درې نیم میلیونه خوځېدونکي مړي ور له غاړې دي.
دا یو میلیون روږدي ماشومان، کوچنیان او تنکي ځوانان، اته نیم لکه روږدې میندې او په ټول کې درې نیم میلیونه روږدي افغانان؛ د هغه نا سم شعار او نا سمې پالیسي پایله ده چې ویل کېدل به:
«وې زېږوئ، وزن يې مځکه جګوي، روزي يې خدای ور رسوي»
خو د پاسني شعار سر لارو او پیروانو د دې په باب فکر نه کاوه چې د دغه نوي نسل ـ چې مځکه يې وزن جګوي او روزي يې خدای ور رسوي ـ د سواد او ښوونې روزنې مسأله څنګه کېږي؟ د ورکتون، ښوونځي او پوهنځي غم يې څوک خوري؟ د کار زمینې او شرایط څوک ور ته برابروي؟
کله کله داسې هم شوي دي چې موږ له بهرنیانو نه سر ټکوو چې په خپلو هیوادونو کې يې زموږ له ماشومانو سره جفا کړې او کوي يې، ورغلي کم سنه افغان کوچنیان بېرته را شړي، خو دې ته مو پام نه وي او پام مو نه دی چې کور دننه او په هیواد کې دننه او په خپله ټولنه کې له خپلو ګلالیو ماشومانو سره، له خپل نوي نسل سره او له خپلې راتلونکې سره، موږ خپله څه کوو؟
وهل، ټکول، شاقه کارونه، جنسي تیری، تښتول، خرڅول، جګړې ته لېږل او نور څه فعلونه دي چې نه مو دي ور سره کړي او دا دی اوس مو لا په نشو هم روږدي کړل، هغه هم دوه، درې، لس، شل او سل نه، بلکې یو میلیون.
له دې روږدو ماشومانو نه بي بي سي یو راپور تاژ جوړ کړی دی، چې په ځینو برخو کې يې داسې راغلي دي:
«... علي په اووم ټولګي کې و، چې له نا سمو ملګرو سره ناستې په نشه اي توکو روږدی کړ...
د روږدو د درماني یو مرکز چې فینکس نومېږي ځینې روږدي په کې تر درملنې لاندې دي ...
د یوې وروستۍ سروې له مخې چې د افغانستان د نشه اي توکو سره د مبارزې وزارت د یوې امریکایي اداري په مرسته تر سره کړې ده، ښيي چې په افغانستان کې درې اعشاریه پنځه میلیونه وګړي په نشه اي توکو روږدي دي.
په پاسني شمېر کې یو کامه څلور میلیونه دایمي روږدي ښودل شوي دي او دوه کامه دوه میلیونه داسې په نښه شوي دي چې په یو ډول نه یو ډول له نشه اي توکو اغېزمن دي.»
دا ارقام ټول خواشینوکي دي خو تر ټولو زړونکي يې دا ده چې په دې شمېر کې اته سوه پنځوس زره ښځینه معتادین دي او یو میلیون هغه روږدي کوچنیان دي چې عمر يې له اتلسو کلونو ټیټ دی.
په نشه اي توکو د روږدو افغانانو دا شمېره، په تېره د ښځو او ماشومانو شمېر زما په ګډون د هغو افغانانو له پاره د زهرو کرونده، نه ایلیدونکې سونامي او د خطر زنګ دی، چې د نوي افغانستان د جوړولو له پاره او له نورې متمدنې نړۍ سره يې د سیالۍ له پاره؛ د نوي نسل په روزلو عقیده لري او عملاً کار ورته کوي. نو دغو افرادو سره اوس څه وکړو او څه ډول نوې دندې به د نوي نسل د سمې روزنې د پلویانو په مخ کې ایښودل شوې وي؟؟؟

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

د بي بي سي په ګزارش کې راغلي دي چې:
«حکومت ژمن دي چې په نشه اي توکو د روږدو کسانو د درملني هڅې به لا پراخوي...»
خو له ډيرو کلونو را په دې خوا د حکومت له خولې دا خبرې را وزي، مګر عملاً يا څه نه کوي او په يې نه شي کولای، په تيره چې اوس، اوس د حکومت اصلي ستِه د فساد بيلابيلي مافيايي ډلي جوړوي او په خاصه توګه د نشه ای توکو مافيا.
د ګزارش په يوه برخه کې د بي بي سي له خوا دا پوښتنه مطرح شوې چې: ولې دې يو ميليون افغان ماشومان په نشو روږدي شي؟
لاملونه يې يو دولتي چاراواکی(له نشه اي توکو سره د مبارزې وزارت مرستيال جاويد احمد قايم) په خپله لنډه مرکه کې څرګند کړي دي. په نشو د روږدي کيدو لاملونه قايم صاحب داسې په نښه کړي دي:
«د دې اصلي لامل دا دی چې دا ماشومان د هغو کورنيو نه دي چې د دوی والدين په نشه اي توکو روږدي دي او يا په هغو فاميلونو کې دي چې په دغه کارو بار اخته دي.»
داسې څوک نه شته چې دې ښاغلي نه پوښتنه وکړي چې: دې ماشومانو که نشه له ميندو پلرونو نه په ارث تر لاسه کړې وي، نو د هغو ميندې پلرونه بيا څنګه نشيان شول او که مادر زاد نشه يان وو؟
ژورنالست له ښاغلي مسول(قايم) نه پوښتنه کوي چې: ستاسو وزارت د دې ستونزې د مخنيوي له پاره څه کړي دي؟
قايم صاحب ور ته لګه د تيرو څلويښتو کلونو په څير يوه متحدالماله خبره کوي چې موږ داسې د تداوی مرکزونه لرو او داسې ترينګ ورکول کيږي او...
د ښاغلي قايم په خبرو کې يوازې يوه خبره د ستونزې د حل په برخه کې اړخ لګوي چې بايد د ښووني او روزني له لارې نه د ماشومانو د روږدي کيدو د مخنيوي له پاره کار وشي.
ښاغلی قايم او نورو ښاغلو مسولينو!
په نشو د اخته کيدو او روږديدو تولنيزې ريښې او زميني پيدا کړئ او د منابعو او سر چينو د وچيدو غم يې وخورئ. تش په نامه کلينکونه اول ګته نه لري او که يې ولري څنګه چې روږدی ستاسو د درملني له دايرې نه و وت، بيا هماغو ټولنيزو ستونزو سره لاس ګريوان کيږي او په نشو روږدو له نظره يې چاره، بيا نشې ته پناه وړل دی او ښايي چې ستاسو ډيری د درملني مرکزونه هم خيالي وي چې بودجه تر لاسه کوي او په عمل کې هيڅ هم نه تر سره کوي.
د مسولينو له لوري د ماشومانو په نشه د روږدي کيدو د مخنيوي له پاره دا ښودل شوي دي چې دوی پوهيږي چې ماشوم ته د ويده کيدو له پاره ترياک ورکول کيږي چې ويده شي چې موږ قالينه اوبدلو ته بيکاره شي، او د حل لاره يې دا ښوولې ده چې بايد کورنيو ته عامه پوهاوي ورکړل شي.

د دولت ښاغلو مسولينو!

خلکو، ټولني او کورنيو ته تر عامه پوهاوي ورکولو مخکې د هغوی اقتصادي ستونزې ور حل کړئ، چې د قالينې اوبدلو ته تر دې بريده اړ نه شي چې خپل ماشوم ته د ويده کيدو له پاره ترياک ورکړي، يا يې د نشه اي توکو لوګی په خوله او پزه کې ور پوه کړي او بيا يې د لارو او واټونو تر څنګ په بيسده ډول د خلکو د زړه سوي د جلبولو او پيسو د تر لاسه کولو له پاره له يوې تيارې تر بلې تيارې څملوي او په دې ډول له خپلو اولادونو او کورنۍ نه نيولې، بيا ګردې ټولنې ته اور ور واچوي.
په افغانستان کې درې نيم ميلونه په نشو روږدي شميره او په هغو کې د يو ميليون نشه اي ماشومانو شمير دا ښيي چې موږ د ژونديو په غم کې نه يو، د نوي نسل په فکر کې نه يو او د راتلونکي ټولني د نيکمرغي په فکر کې نه يو او دا ترخه حقايق دا په ګوته کوي چې ځينې افغانان د ژوند او ژونديو په فکر کې نه دي، بلکې د ژونديو په ځای، د مړو پرستش کوي يعني چې موږ ډير مُرده پرسته يو، نه ژوند پرسته، او په خپلو دې کارونو سره که له يوې خوا د نوي نسل راتلونکي تباه کوو، نو له بل پلوه د هغو نا پوه، نا اهله او جاهلو سياسي مشرانو دا شعار او خبرې په عمل کې پياده کوو چې ويل به يې:
«ملت شهيد پرور افغانستان»
د دې پر ځای چې د ژونديو غم وخورو او د نوي ژوند د آرامتياو په باب فکر وکړو و، زموږ د ټولني ځينې کړی د خپلو سياسي موخو له پاره د مړيو په غم کې دي او وايي چې د پلاني هډوکي را ويستل شول، بيرته ښخ شول د پلاني هم بايد را وايستل شي او بيرته ښخ کړای شي. له دې کارونو نه داسې پايله راوزي چې موږ يو ژوندی ملت نه، بلکې هغه ملت يو چې د ژوند په فکر کې نه يو، د مړيو په سودا کې شپې ورځې تيروو، نو خود به مو په بيلابيلو سونامي ګانو کور وران وي له هغې ډلې نه د نشو په سونامي. داسې رسنۍ هم شته چې د مړو د هډوکو را ايستلو او بيرته ښخولو ته يې ډول غاړه کې اچولی او په لوړ آواز يې ډنګوي،

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکني د ليکنيزې بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په څير و لولئ

خو د درنیم میلونه روږدو افغانانو د ورانونکې سونامي له پاره د یو سپن په اندازه هم غږ نه جګوي، یو میلیون په نشو روږدي ماشومان یې پر ځای پرېښی دي او د مړو هډوکو ته سُرنی غږوي.
سم ژوندی بنده اول وژنو، د خدای له لوري ستره ورکړل شوي ډالۍ یعنې ژوند ور نه اخلو، بیا د شهید نوم ور باندې ږدو او بیا یې د«ملت شهید پرور» تر شعار لاندې خلک پرستش ته مجبورو، په داسې حال کې چې بودا دوه زره پنځه سوه کاله پخوا ویلي وو:

«د خدای پار دی مړي پرېږدئ، مړي مړه دي، د ژوندیو غم وخورئ!»

زه له مسؤلینو نه او د ماشومانو، کوچنیانو او د نوي نسل د روزنې او پالنې له پلویانو دا پوښتنه کوم: چې اوس له دې نا غوښتي سوغات(په نشو درې نیم میلیونه روږدي) سره څه کوئ؟ چا کړي او بار به یې اوس څوک پر اوږو وړي او دا د نا کړې ګناه پیټی څوک تر کومه او ولې پر اوږو چلوي؟
زه په ټولو هغو دولتي، نا دولتي، رسمي او غیر رسمي موسساتو، ټولنو او اشخاصو، چې د کوچنیانو د ژوند د خوندي کولو، د کوچنیانو د روزلو او ادبیاتو له پاره کار او هڅې کوي، غږ کوم چې زما د پاسنیو پوښتنو او ستونزو په نظر کې نیولو سره، د دې سونامي د مخنیوي او د راتلونکو نسلونو د خوندي کیدو په موخه دې، د نورو مثبتو هلو ځلو تر څنګ د نشه اي توکو د کارولو د مخنیوي او په تیره د ماشومانو د نه روږدي کیدو له پاره خپلې هلې ځلې ګړندۍ کړي.
د دې ستونزو د حل په محور کې باید دا لومړیتوبونه وي:

- امنیت په لومړیتوبونو کې،
- د خلکو د اقتصادي ستونزو له منځه وړل په لومړیتوبونو کې،
- د زدکړو او کار زمینه برابرول په لومړیتوبونو کې.

ماشوم او کوچني ته چا د قلم پر ځای ټوپک او سګرټ او نشه اي توکي په لاس کې ورکړل؟
مور. خپله، مشرانو، میندو پلرونو. که سیاسي مشران دي او که په عامو وګړو کې مشران، ټول پړ او ملامت یو، که دا جفا بهرنیانو هم کړې وي، مور. ملامت یو، ځکه چې د هغوی د جفا د مخنیوي له پاره لازم سواد او پوهه نه لرو، خلاصه له هر اړخه چې وسنجول شي، بل څوک ملامت نه دي، مور. خپله ملامت یو.
دا یې څو بیلګې دي چې مور. له خپلو ماشومانو سره، له خپل نوي نسل سره او له خپل راتلونکي ژوند سره څه کړي دي:

دا کوچنی چا ځرولی او ژړولی؟ یو مشر

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له راالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ

دا میرمن چا اړ ایستلي چې ماشومان د خیر غوښتلو له پاره په نشه ویده کړي؟ مشرانو

دا کوچنی چا بې پلاره کړی چې داسې شاقه کار ته اوږه ورکړي؟ مشرانو

او د دې پوښتنو ځوابونه او دلایل به څوک و وایي؟

دا غمیزه به هغه وخت پای ته ورسیږي
چې موږ سواد زدکړو، ښونځي او پوهنځي ته مخه کړو
او د علم ډیوه بله کړو.

یو ځل بیا په تکرار سره وایم چې اوس هم ناوخته نه ده، موږ باید د استاد ګل پاچا الفت دا توصیه تطبیق کړو:
«کوچنیان باید په علم پسې ولاړ شي او د علم رڼا له ځان سره راوړي»

پای

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له راليږلو مخکې په ځیر و لولـئ